

Березнівська районна рада
Громадська організація „Рівненський центр маркетингових досліджень”
Надслучанський інститут
Національного університету водного господарства та природокористування
Рівненський державний гуманітарний університет
Poleski park narodowy
Брестский государственный университет им.А.С.Пушкина
Інститут агроекології і природокористування НААН України
Рівненська обласна організація Товариства лісівників України

Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні

ЗБІРНИК ТЕЗ
I Міжнародної науково-практичної конференції

20–21 травня 2016 року

Березне - Рівне – 2016

УДК 338.48
ББК 65.43
З-41

Рекомендовано Вченої радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №4 від 28.04.2016 р.)

Редакційна колегія

Шершун М.Х., д.е.н., провідний наук. співробітник Інституту агроєкології та природокористування НААН України, **Петрівський Я.Б.**, д.т.н., професор, проректор Рівненського державного гуманітарного університету; **Савіна Н.Б.**, д.е.н., професор, проректор Національного університету водного господарства та природокористування; **Микитин Т.М.**, к.т.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту РДГУ, заступник голови оргкомітету; **Берташ Б.М.**, к.е.н., координатор проекту „Розвиток сільського зеленого та екологічного туризму як планомірна складова економічного розвитку Березнівського району”; **Гончар В.М.**, к.с.-г.н., директор Надслучанського інституту НУВГП; **Коротун С.І.**, к.г.н., доцент, завідувач кафедри туризму НУВГП; **Каменчук Л.І.**, голова Березнівської районної ради; **Гончар М.В.**, директор Березнівського лісотехнічного коледжу.

Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні: збірник тез I Міжнародної науково-практичної конференції. - Березне, 20-21 травня 2016 р.: громадська організація „Рівненський центр маркетингових досліджень”. Рівне: Видавець Олег Зень. – 188 с.

ISBN 978-617-601-155-2

Конференція проводиться у рамках проекту „Розвиток сільського зеленого та екологічного туризму як планомірна складова економічного розвитку Березнівського району”, що впроваджується Березнівською районною радою (вул.Київська, 6 м.Березне Рівненської області, 34600, +380365353390, berezne_rada@ukr.net) спільно з громадською організацією „Рівненський центр маркетингових досліджень” (вул.Ст.Бандери, 39а м.Рівне, 33014, taras_m@ukr.net), Надслучанським інститутом Національного університету водного господарства та природокористування (вул.Чорновола, 25 м.Березне Рівненської обл., 34600, +380365356746, lisinstitut@ukr.net).

УДК 338.48
ББК 65.43

За зміст публікацій повну відповідальність несуть автори.

Зміст публікацій не є відображенням офіційної позиції Європейського Союзу

ISBN 978-617-601-155-2

© Рівненський центр маркетингових досліджень, 2016

Проект впроваджується
Березнівською районною радою
вул.Київська, 6 м.Березне
Рівненської області, 34600
+380365353390
e-mail: berezne_rada@ukr.net

Проект фінансується ЄС
Представництво
Європейського Союзу в
Україні:
Київ, 01033,
вул.Володимирська, 101
тел.: +380443908010, факс:
+380443908015

Європейський Союз складається з 28 держав-членів та їх народів. Це унікальне політичне та економічне партнерство, засноване на цінностях поваги до людської гідності, свободи, рівності, верховенства права і прав людини. Понад п'ятдесят років нам знадобилось для створення зони миру, демократії, стабільності і процвітання на нашому континенті. Водночас нам вдалось зберегти культурне розмаїття, толерантність і свободу особистості. ЄС налаштований поділитись своїми цінностями та досягненнями з країнами-сусідами ЄС, їх народами, та з народами з-поза їх меж.

ЗМІСТ

Секція 1. Проблеми та перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні та регіонах.	7
Kowal Switlana Warunki tworzenia produktu agroturystycznego (na przykładzie wieś Jasnobór pow. Kostopolski, obwód Rówenski)	7
Берташ Б.М., Пилипчук Л.П. Розвиток сільського зеленого та екологічного туризму як планомірна складова економічного розвитку Березнівського району	10
Бесчастна М.В. Роль зеленого туризму в розвитку сільських територій	12
Блажкевич Т.П. Сільський туризм – основний напрямок становлення та розвитку екологічної економіки	14
Божук Т.І., Сопілко О.Ю. Пропозиції щодо діяльності у сфері сільського туризму (на прикладі Жовківського району Львівської області)	16
Валюх А.М. Сільський зелений туризм як елемент інноваційного природокористування	18
Васильєв В.П. Законодавче забезпечення, гарантія безпеки, якість послуг у сільському зеленому туризмі	22
Гаврилова Я.К., Постернак В.П. Туристичні пріоритети Рівненської області до 2020 року	23
Гетун О.В., Стефанишин Д.В. Про перспективи розвитку водного туризму на р.Случ	26
Гончар В.М. Розвиток сільського зеленого туризму на Березнівщині	29
Громик О. М. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму	32
Корбутяк В.М., Лагоднюк О.А. Геоінформаційне забезпечення розвитку сільського туризму	34
Коротун С.І., Яковишина М.С. Етнофестивалі – рушійна сила розвитку туризму на Рівненщині	36
Косар Н.С., Кузьо Н.Є. Передумови розвитку сільського та екологічного туризму в Україні	39
Костолович М.І. Перспективи туристичної діяльності у сільському середовищі	41
Котко А.К. Туристско-рекреационные ресурсы Беларуси и их роль в развитии агротуризма	43
Кудінова І.П. Особливості розвитку сільського туризму в Україні	45
Кудла Н.Є. Інноваційні підходи до формування продукту сільського туризму	47
Левчишин В., Дейнега І.О. Перспективи розвитку сільського туризму в Україні	49
Лукомська О.І. Інноваційна роль сільського зеленого туризму в забезпеченні диверсифікації агробізнесу	52
Макар О.П., Дулин І.С. Тенденції розвитку сільського зеленого туризму в Україні	55
Мальчик М.В., Попко О.В., Онищук Н.В. Обґрунтування доцільності формування та розвитку туристичних центрів	57
Мальчик М.В., Романів О.Я., Трусова Т.С. Підприємницька діяльність у сільському зеленому туризмі України	59
Нездоймінов С. Г. Сільський зелений туризм як фактор регіонального розвитку	62
Нікшич С.М. Розвиток сільського туризму як спосіб відродження українського села	65
Пасічко Л.А., Орлов О.Г. Екологічні аспекти розвитку сільського зеленого туризму	68

Решетюк О.В., Терлецький В.К. Глобалізація та перспективи розвитку екологічного туризму в Україні	70
Руткевич О.А. Использование инноваций в проведении загородных экскурсий	72
Самолук Н.М., Юрчик Г.М. Розвиток сільського туризму в Україні	74
Сушик О.Г. Потенціал сільських територій у розвитку туристичного бізнесу	77
Сяська О.В. Пропозиції для розвитку зеленого туризму у Рівненській області	78
Тесленко І.В., Орлов О.Г. Проблеми та перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні та регіонах	81
Тибінь А.М. Формування туристичних кластерів в умовах ринкової самоорганізації	83
Тищук І.В. До питання проблеми категоризації у зеленому туризмі (в Україні)	86
Фёдорова И.Л. Современное состояние, проблемы и перспективы развития сельского туризма в Беларуси	88
Фурдичко О.І., Бабікова К.О. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського туризму в Україні	90
Хижнякова Н.О. Сільський та екологічний туризм як сектори „зеленої” економіки	93
Шиманський Ярослав. Система фінансування національних парків. Досвід Польщі	95
Шимко О.В., Веретін Л.С. Сільський зелений туризм як перспективний напрям розвитку сільських територій	98
Щесюк С. В. Проблеми регулювання сфери туристичної індустрії на місцевому рівні	100
Якимчук А.Ю. Економічні аспекти сільського зеленого туризму: закордонний досвід	102
Секція 2. Екологічні аспекти розвитку сільського зеленого туризму.	105
Брухлій Б.В. Екологічні аспекти організації зеленого туризму в сільській місцевості	105
Володимирець В.О. Роль сільського зеленого туризму в екологічній освіті та екологічному вихованні населення	108
Володимирець В.О., Гуцман С.В. Об’єкти природно-заповідного фонду Рівненської області як важлива передумова розвитку зеленого туризму	110
Гаврилова Я.К., Головка О.В., Постернак В.П. Національні природні парки як фактор розвитку сільського туризму в рівненській області	112
Гроховська Ю.Р. Кононцев С.В. Збереження екосистеми річки Случ як оселища раритетних гідробіонтів і туристичної перлини Рівненщини	115
Двалашвили Г.Б., Табатадзе С.Д., Гугешашвили М.Л. Экологические аспекты памятков природы в развитии сельского зеленого туризма (на примере бассейна реки Риони, Грузия)	117
Зюзін С.Ю. Організація екологічного туризму на полонинських господарствах Українських Карпат	121
Ільницька-Гикавчук Г.Я. Розвиток екологічного туризму на прикладі Львівської області	123
Ісаєнко В.М., Бабікова К.О., Степанюк О.О. Екологічні аспекти організації сільського зеленого туризму в Україні	125
Карабінюк М.М. Перспективи розвитку екологічного туризму в альпійсько-субальпійському високогір’ї ландшафту Свидовець	127

Копій М.Л., Копій Л.І. Розвиток зеленого туризму на посттехногенних територіях	129
Мартинюк В.О. Ландшафтна структура ключової ділянки «озеро Сосно» як екологічного ядра науково-пізнавального туризму	132
Матвійчук Л.Ю., Лепкий М.І. Екологічний аудит як перспективний напрям розвитку сільського туризму	135
Мініч А.П. Взаємостосунки людини і природи : від традиційного до сучасного екологічного мислення	138
Никончук Ю.Ю., Рибачук Т.Л., Бобровський А.Л. Щодо раціоналізації використання природних туристично-рекреаційних ресурсів	140
Ойцюсь А.М. Екотуризм в розрізі концепції сталого розвитку	142
Сокол Л.М. Аспекти екологічного управління в сільському зеленому туризмі	144
Стефанишин Д.В. Про негативні наслідки будівництва малої гідроелектростанції на р.Случ біля с.Губків	145
Янчук О.Є., Янчук Р.М. Облік біорізноманіття рослинного світу з використанням мобільних гіс-технологій	148
Секція 3. Маркетингове забезпечення розвитку сільського зеленого та екологічного туризму в Україні та регіонах.	151
Волошин В.С., Потапенко В.Г. Аналіз ризику як один з важливих етапів управління розвитком сільського зеленого туризму в Україні	151
Дейнега І.О., Кратт О.А. Розвиток маркетингу регіонального ринку сільського зеленого туризму	153
Дейнега О.В., Почтовюк А.Б. Перспективи сільського зеленого туризму в підвищенні конкурентоздатності країни та регіону	157
Костюкевич Р.М. Управління бізнес-моделями як засіб забезпечення стратегічного розвитку бізнесу у сфері зеленого туризму	159
Марценюк В.В. Маркетинговий інструментарій у формуванні туристичної конкурентоспроможності сільських територій	162
Никитюк Д.В., Красовский К.К., Сидорович А.А. Обследование туристской избирательности мест отдыха жителями г. Бреста	165
Сидорук С.В. Маркетингове забезпечення розвитку готельних послуг в регіоні	167
Секція 4. Проектування та організація атракцій у сільському зеленому та екологічному туризмі.	170
Машта Н.О. Особливості організації велосипедних мандрівок на території Надслучанського регіонального ландшафтного парку	170
Остапчук С.М., Прокопчук А.В. Проектування екологічних стежок за даними дистанційного зондування землі	173
Шершун М.Х., Микитин Т.М. Теоретико-методологічні основи проектування екологічних стежок у регіональних ландшафтних парках	176
Шпеник Т.К. Деякі питання організації атракцій у сільському зеленому туризмі	178
Секція 5. Сучасні технології підготовки фахівців у сфері туристичної діяльності.	181
Димченко Н.С. Професійна підготовка майбутніх менеджерів туризму	181
Кальна-Дубінюк Т.П., Пугач Н.А., Бас О.І. Підготовка фахівців у сфері сільського туризму із застосуванням електронного дорадництва е-дорада	183
Фастовець О.О. Актуальні форми підготовки фахівців для сфери сільського та екологічного туризму	185

**ЛАНДШАФТНА СТРУКТУРА КЛЮЧОВОЇ ДІЛЯНКИ «ОЗЕРО СОСНО»
ЯК ЕКОЛОГІЧНОГО ЯДРА НАУКОВО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ**

Мартинюк В.О., к. геогр. н., доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Ключова ділянка (КД) «Озеро Сосно» є складовою регіонального ландшафтного парку «Прип'ять-Стохід», а нині проектованого національного парку «Нобельський». Ділянка розміщена на сході Верхньоприп'ятського фізико-географічного району і приурочена до Нобельського ландшафту (рисунк). У межах даного ландшафту було закладено низку КД («оз.Нобель», «оз.Засвітське», «оз.Ніговище», «оз.Омит», «оз.Задовже»), які представлені природно-аквальними комплексами озер і розглядаються нами як своєрідні екологічні ядра (вузли) рекреаційно-заповідного природокористування.

Мета дослідження – розкрити структуру геокомплексів КД «Озеро Сосно» для створення у подальшому ландшафтної карти 1:10000 Нобельського ландшафту.

Площа КД «Озеро Сосно» на топографічній карті масштабу 1:10000 становить близько 25 км². У межах даного «ключа» ми виділили три ландшафтні місцевості, зокрема першої надзаплавної тераси р.Прип'ять на алювіальних та перемитих водно-льодовикових відкладах, високої та низької заплави Прип'яті. Місцевості першої надзаплавної тераси представлені п'ятьма видами урочищ. Найвищий ієрархічний рівень посідають невисоко підняті природні комплекси піщаних горбів та дюн з пологими схилами. Вони місцями розорані й забудовані. Протипаводкові дамби і насипи займають найнижчий рівень. Місцевість високої заплави налічує 14 ландшафтних видів природних комплексів рангу урочищ. Вона відзначається значною заболоченістю, дрібними водотоками та меліоративними каналами, озерними улоговинами. До цієї місцевості приурочене оз. Сосно (108,3 га). Водойма антропогенно-модифікована у результаті інженерно-меліоративних робіт (1982-1984 рр.) із захисту с. Комори від паводків та повеней. Навколо озера була створена штучна дамба зі шлюзами, що порушило гідрологічний режим водойми. Сьогодні озеро по периферії вкрите заростями вищої водної рослинності. Тут мешкають бобри, водно-плавні птахи; з риб поширені щука, окунь, йорж, плітка. Третій гіпсометричний рівень посідають місцевості низької заплава р. Прип'ять на сучасних алювіальних відкладах. У цій місцевості нами виділено дев'ять видів урочищ. Домінантними природними комплексами виступають урочища вирівняних ділянок низької заплави та невеликі локальні замкнуті пониження. Місцевість ускладнена староріччями, залишковими плесовими озерцями і меліоративними каналами. Тут протікає головне русло р. Прип'ять. Більш детально легенда до КД «Озеро Сосно» наведена нижче.

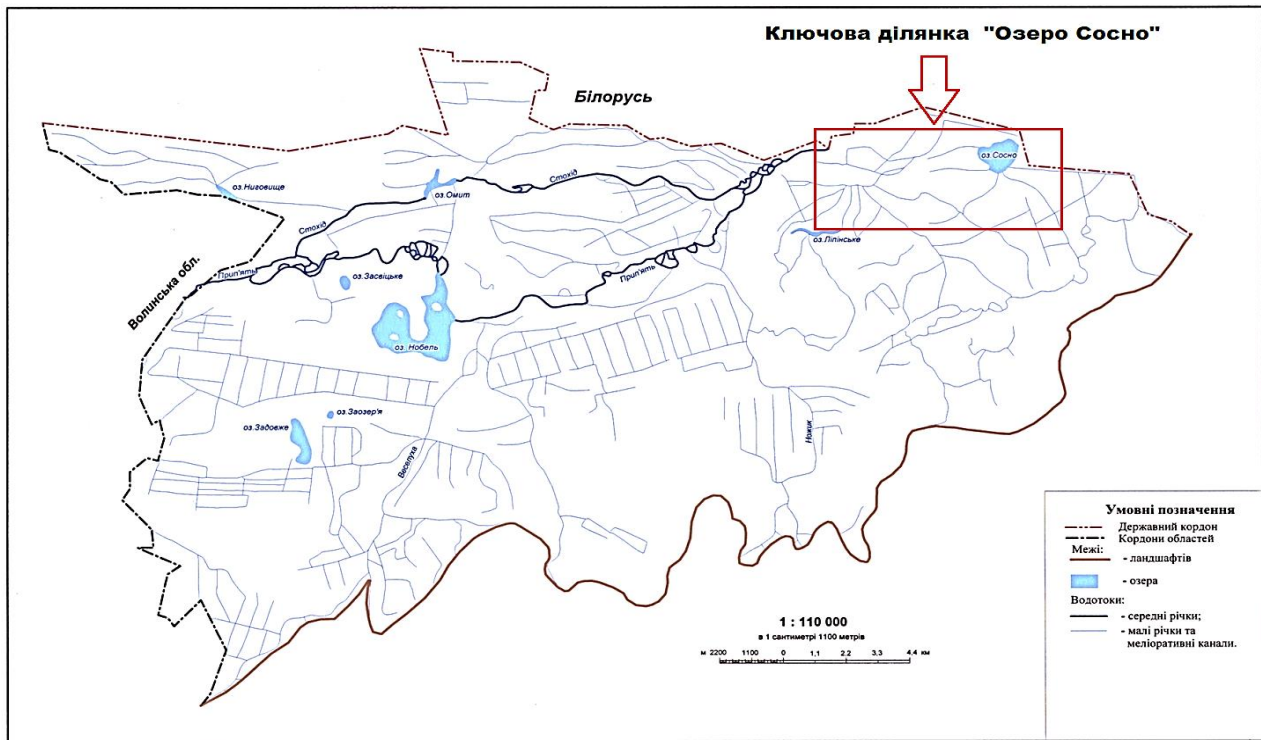

Рисунок. Місце ключової ділянки «Озеро Сосно» на карті гідрографічної мережі Нобельського ландшафту

Легенда до КД «Озеро Сосно»

I. Місцевість першої надзаплавної тераси р.Прип'ять на алювіальних та перемитих водно-льодовикових відкладах.

У р о ч и щ а: 1.Невисоко підняті піщані горби та дюни з пологими ($3-5^{\circ}$) схилами та дерново-прихованопідзолистими ґрунтами, повністю розорані та забудовані. 2.Вирівняні та слабо хвилясті ділянки тераси з дерново-підзолистими та слабопідзолистими піщаними та супіщаними ґрунтами, розорані та забудовані. 3.Локальні замкнуті пониження, вкриті різнотравно-осоково-злаковими угрупованнями на дерново-підзолистих глеюватих піщаних та супіщаних ґрунтах, частково розорані та забудовані. 4.Уступи тераси з покатами ($10-15^{\circ}$) схилами, вкриті різнотравно-злаковими угрупованнями на дерново-слабопідзолистих еродованих піщаних та супіщаних ґрунтах, частково розорані та забудовані. 5.Штучні дамби та насипи.

II. Місцевість високої заплави р.Прип'ять.

У р о ч и щ а: 6.Піщані горби та дюни (останці) з пологими ($3-5^{\circ}$) схилами, вкриті березово-сосновими лишайниково-чагарничковими борами на дерново-слабопідзолистих глеюватих піщаних ґрунтах, частково розорані, які майже ніколи не заливаються водою. 7.Нижні рівні піщаних горбів та дюн, а також прируслові вали з пологими ($3-5^{\circ}$) схилами, вкриті справжніми злаково-осоково-різнотравними луками на дернових глеюватих та глейових піщаних та супіщаних ґрунтах. 8.Локальні замкнуті пониження серед піщаних дюн, вкриті осоково-ситниково-злаковими та осоково-злаково-різнотравними луками на дернових глейових та лучно-болотних ґрунтах. 9.Невисокі підняття з дуже пологими ($<3^{\circ}$) схилами, вкриті злаково-різнотравними луками на лучних глеюватих супіщаних та піщаних ґрунтах. 10.Вирівняні обширні заболочені

ділянки високої заплави, вкриті пухівково-сфагновим та чагарничково-осоково-сфагновим вільховим дрібноліссям на болотних малопотужних ґрунтах. 11. Вирівняні обширні приозерні заболочені ділянки, вкриті осоково-очеретяно-сфагновими та дрібноосоково-різнотравно-сфагновими угрупованнями на болотних малопотужних та середньопотужних ґрунтах, які щорічно затоплюються водою. 12. Невеликі вирівняні заболочені ділянки, вкриті дрібноосоково-очеретяно-сфагновими та рогозово-пухівково-сфагновими угрупованнями на болотних середньопотужних і потужних ґрунтах. 13. Невеликі вирівняні слабо понижені ділянки високої заплави, вкриті розрідженими вільховими та березово-сосновими трав'янисто-осоково-гіпновими лісами на потужних болотних ґрунтах. 14. Невеликі озерні мілководні улоговини, вкриті рогозово-очеретяними угрупованнями на мулисто-піщаних відкладах. 15. Захисні дамби та насипи. 16. Меліоративні канали та дрібні водотоки. 17. Русло р. Вибій, частково спрямлене та каналізоване. 18. Штучні водоймища та ставки. 19. Озерна улоговина неправильної форми, у літоральній зоні вкрита рогозово-осоковими угрупованнями, а в субліторалі – вільноплаваючими водоростями на озерних піщаних та сапропелевих відкладах.

III. Низька заплава р. Прип'ять на сучасних алювіальних відкладах.

У р о ч и щ а: 20. Останці піщаних валів з пологими (3-5°) схилами, зрідка вкриті злаково-осоковими та дрібноосоково-різнотравними угрупованнями на лучних глеюватих та глейових супіщаних та піщаних ґрунтах. 21. Прируслові вали з дуже пологими (<3°) схилами, фрагментарно вкриті осоками та верболозом на слаборозвинутих лучних глеюватих піщаних ґрунтах. 22. Вирівняні ділянки низької заплави, вкриті осоково-злаково-різнотравними та різнотравно-злаковими справжніми луками на лучних глейових та лучно-болотних ґрунтах. 23. Невеликі локальні замкнуті пониження, вкриті злаково-рогозово-очеретяними та ситниково-осоковими угрупованнями на лучних глейових та болотних малопотужних ґрунтах. 24. Притерасні пониження, вкриті осоково-рогозово-зеленомоховими та пухівково-сфагновими угрупованнями на болотних мало- та середньопотужних ґрунтах. 25. Староріччя, ускладнені неглибокими старичними озерами, вкриті рогозово-осоково-вільховим та вербовим рідколіссям на лучних шаруватих глейових ґрунтах. 26. Залишкові плесові озера, у прибережній зоні локально вкриті очеретом, вербою та рогозом на мулисто-піщаних відкладах. 27. Меліоративні канали та русла невеликих водотоків. 28. Русло р. Прип'ять.

Висновки. Представлена структура геокомплексів КД «Озеро Сосно» є репрезентативною для долини Верхньої Прип'яті. Нині територія є ключовим об'єктом із проходження ландшафтно-екологічної практики Рівненським державним гуманітарним університетом. Дана КД, разом із іншими водно-болотними угіддями Верхньої Прип'яті, в 2009 р. отримала статус Рамсарської транскордонної території «Прип'ять – Стохід - Простир». Ми пропонуємо, щоб КД «Озеро Сосно» стала ядром науково-пізнавального туризму проектного національного природного парку «Нобельський».

Наукове видання

Перспективи розвитку сільського
та екологічного туризму в Україні

Збірник тез

I Міжнародної науково-практичної конференції

*Переклади і передруки дозволяються
лише за згодою авторів*

Громадська організація
„Рівненський центр маркетингових досліджень”

Відповідальний за випуск
Микитин Тарас Миронович

Формат 60x84 ¹/₁₆.
Папір офсет.
Гарнітура Times.
Друк офсет.
Ум. друк. арк. 11,15.
Наклад 500 прим.

Видавець Олег Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія РВ №26 від 6 квітня 2004 р.
вул.Кн.Романа, 9/24, м.Рівне, 33022;
0362-24-45-09; 068-0250-674;
olegzen@ukr.net

Видрукувано: ФОП Лецкалюк Ю.О.
вул.В.Чорновола, 17, м.Рівне
33028; тел. 0362-26-76-05.